

עבודת השם

פולחן "דברים"

שנאמר: סוף דברי הכל נשמע את האלוקים ירא ואת מצותיו שמור כי זה כל האדם" (ברכות ו) ומפרש בעל ה"תורה תמימה": "כי על פי רוב סיבת הדבר שאין דבריו של אדם נשמעים הוא מפני שהושדים בו בנטייה ובפניה עצמית. מה שאין כן מי שהוא ירא ה' באמת, אומר בוודאי את דבריו בתמימות, ולא חושדים בו, ולכן דבריו נשמעים." (לקח טוב).

"אלה הדברים, אשר דבר משה אל-כל-ישראל, בעבר, ה' ו..." (דברים א-א) ספר דברים פותח בדברי תוכחה בימי חורש אב. ימים שמסמלים את הגלות ומזכירים את חורבן בית המקדש ובתקוה שכולנו ניגאל גאולה אמיתית ושלמה. עיקר הגאולה תלוי בתשעה באב, נבא על ידי משל למה הדבר דומה, לאישה שצוות רופאים מנסים לילד אותה והמצב הסתבך, הסבירו הרופאים לאשה שאם היא רוצה לחיות היא צריכה להפיל את הולד ואם היא רוצה להציל את הולד היא צריכה למות במקומו, למרות שההלכה שמפילים את הולד ומחיים את האימא, מכיוון שהאימא היא חי ודאי והתינוק איננו יודעים מה יהיה איתו עד גיל שלושים. התינוק אינו בטוח הוא יכול להיות כמו הנפילים ח"ו, לכן נפסקה ההלכה שפדיון הבן מקיימים בגיל שלושים יום כי עד אז הילד יכול להיות בן נפילים שלא מצליחים לשרוד. ההגדרה של "חי ודאי" היא מגיל שלושים יום ומעלה, לכן במצבים כאלו לא לוקחים סיכון ומצילים את האימא. ונחזור לענינו: למרות כל זאת האימא חכתה עשרים שנה לילד והאכזבה שלה הייתה קשה ביותר לכן החליטה למסור את נפשה ולהחיות את הולד. והיא נפטרה לחיי העולם הבא.

"תשעה באב"

תשעה באב הוא היום אשר קרא ה' לבני ולמספר ואסורים על אכילה, שתיה, רחיצה, נעילת הסנדל ותשמיש מיטה. אם כל הימים בהזכיר חורבן בית המקדש, כגון באמירת תיקון חצות וכדומה, ראוי לעורר בכי, על אחת כמה וכמה כהיום הזה, אשר בוודאי גדול צער השמים, רחל מבכה על בניה וה' ממרום ישאג וממעון קדשו ייתן קולו, שאוג ישאג על נהו יותר ויותר על שאר הימים. הנה, אף כי בעונותינו עינינו חשכו מראות ברע אשר גרמנו בעונותינו. ואין אנחנו יכולים להצטער ולבכות ולהוריד כנחל דמעה כאשר היה ראוי ונאה לנו, על כל פנים, את אשר בכוחנו לעשות נעשה, וידמה האיש ברעתו כאילו באזניו ישמע קול אלפי אלפים ורבי רבבות מחנות קדושים, שהמה בוכים בקול רם, יללה רבה וצעקה גדולה ומרה, וליבו יחיל בקרבו על אשר

"אלה הדברים, אשר דבר משה אל-כל-ישראל, בעבר, ה' ו..." (דברים א-א) "אלה הדברים לפי שהן דברי תוכחות ומנה כאן כל המקומות שהכעיסו לפני המקום בהן, לפיכך סתם את הדברים והזכירו ברמו, מפני כבודו של ישראל (רש"י). "אל תוכח לץ פן ישנאך, הוכח לחכם ויאהבך" מהפסוק "אל תוכח לץ פן ישנאך, הוכח לחכם ויאהבך" (משלי ט) למד השל"ה הקדוש כלל גדול בעניין מצוות תוכחה: כאשר אתה מוכיח את עמיתך אל תאמר לו רק את חסרונותיו, כי אז ישנאך ולא ישמע לדבריך, והיינו "אל תוכח לץ" – אל תוכיח אותו באון שתאמר לו שהוא לץ. רק אדרבה, אמור לו חכם אתה, ולכן, לא מתאים לך לנהוג כפי שנהגת. וזהו "הוכח לחכם" כלומר, תעשנו לחכם, אז יאהבך וישמע לקול דברי התוכחה שלך. תלמידי ישיבת לומז'א בפתח תקוה, אשר שהו בתקופה שבה שימש רבי אליהו דושניצר בקודש בישיבה זו, זוכרים כיצד היה ר' אליהו פונה אל תלמיד בישיבה ומוכיחו על דברים שיצטרך תיקון, כשחוט של חסד משוך עליו. עם חיוך מוצנע על פניו היה פונה בלשון רכה לתלמיד, מוכיחו בתקיפות המהולה בריכוך אמהי. הוא לא היה נפרד מן התלמיד מבלי לומר לו בלשון רפה ופניו כולה אומרת רצינות: "סלח לי". והיה מוסיף ואומר: "בוא ואסביר לך מדוע מבקש אני סליחתך. הלא ידוע מה שהורו לנו חז"ל: כשם שמצוה על האדם לומר דבר הנשמע, כך מצוה עליו שלא לומר דבר שאינו נשמע, ועל כן אם הנך נמנה עם אלה המוכנים לקבל דברי תוכחה, נחא. אולם אם נמנה את ח"ו עם אלה שאינם מוכנים לקבל תוכחה, הרי לא רק שלא קיימתי כל מצוה אלא גרמתי לך עוגמת נפש בלבד, ועל כך מבקש אני סליחה". כאשר זכו לשמוע דברי תוכחה מסוג זה יוצאים מפי ר' אליהו חשו את דברי רב הונא: "כל אדם שיש בו ידאת שמים דבריו נשמעים,

19:12	כניסת השבת
20:14	צאת השבת
19:34	שקיעה
20:46	ה. תם
6:04	הנץ

הפטרה: "חזון ישעיה"

"בְּעֵבֶר הַיָּרְדֵן, בְּאֶרֶץ מִזְרָב, הוֹאִיל מֹשֶׁה, בָּאֵר אֶת־הַתּוֹרָה הַזֹּאת לְאָמֹר." (דברים א-ה) והלא מצוות התורה מתחילות רק מפרשת ואתחנן בעשרת הדברות ועד אז נאמרו רק דברי תוכחה בלבד, אם כן היה צריך לומר רק שם בפרשת ואתחנן "הואיל משה באר את התורה הזאת", ומדוע כתב זאת כאן? ויש לומר כי הרי כתוב בספרים שאחד מעיקרי העבודה ביהדות הוא לשוב בתשובה לפני שבאים ללמוד תורה, כמו שאמר החוזה מלובלין שכל הלומד תורה ואינו חוזר בתשובה לפני כן עליו הכתוב אומר, "ולדשע אמר אלוקים מה לך לספר חוקי" (תהילים נ) לפיכך פתח גם משה בדברי תוכחה.

לפי זה מובן יפה מדוע כתוב בפרשתנו בפרשת התוכחה "הואיל משה באר את התורה הזאת", שמכיוון שביקש לבאר להם את מצות התוכחה, לכן הקדים להם דברי תוכחה על חטאייהם להביאם לידי תשובה כי שניהם קשורים אחד בשני (מאור השמש מתוך לבוש יוסף).

גם כל כך צער לאביו ולאִימו קדושא בריך הוא ושכינתה, וכל צבא המרום צדיקים וחסידים ומלאכים ושרפים ואופנים, אולי יתעורר לבבו להתמרמר בבכי ותדרנה דמעותיו, ועל כל פנים, אם לא יוכל לבכות ולהוריד דמעה, יאמר הקינות בקול בכי, וכל הלילה והים ישב בדרך וידום בפנים עצובות, עד שכל רואיו יכירוהו שהוא מר ועצב יותר ממי שמתו מוטל לפניו, ולא יסיח דעתו מן האבלות. ומתוך כך אסרו לשחוק עם תינוק, ואפילו לעסוק בתורה אסרו, משום דכתיב (תהילים יט) פקודי ה' ישרים משמחי לב. על אחת כמה וכמה לשאר שחוק וקלות ראש אסור.

חמישה דברים אידעו בתשעה באב:

- א. נגזר על אבותינו (דור המדבר) שלא יכנסו לארץ ישראל.
- ב. נחרב בית המקדש הראשון.
- ג. נחרב בית המקדש השני.
- ד. נלכדה ביתר.
- ה. נחרשה ירושלים על ידי האויבים לאחר החורבן.

סיפור בהמשכים "שליחות הנשמות" חלק א.

רבי חיים אשכנזי, מגדולי הדור במצרים וממגורשי ספרד, שמח מאוד למראה האורח שנכנס אליו. "ברוך בואך, רבי יוסף", קרא לעברו והושיבו לצידו. "דע כי עתיד אתה לעלות לארץ-ישראל, ושם ייוולד לך בן. תקרא לו בשמי, חיים, והוא יגדל להיות חכם אשר לא יהיה בדור כמותי". זו הייתה תקופת הבראשית של המקובלים. חיו אז דמויות-הוד של צדיקי עליון, אשר עסקו בתורת הסוד, ואף זכו לגילוי רוח-הקודש. הללו שאפו למלא את יעודם בעולם בהפצת תורת הקבלה, ומן השמים הנחו אותם למצוא את הנשמות הראויות להיות תלמידיהם. רבי יוסף ויטאל היה ממגורשי ספרד שהתגורר במצרים, עסק לפרנסתו בכתבת סת"ם, והיה ידוע בצדקתו ובריאת-שמים. כששמע את ברכתו של רבי חיים אשכנזי לא התמהמה וחש לבשר זאת לאשתו. הם החליטו לעלות מיד לארץ-ישראל. כעבור זמן לא-רב (בשנת ה'ש"ג) נולד להם בן, ונקרא שמו בישראל חיים. כבר מילדותו הייתה גדולתו בתורה לשם-דבר. הוא למד תורה מפי גדולי הדור, האלשיך הקדוש ורבי משה קורדובירו (הרמ"ק). כשהתבגר, החליט לנסוע לדמשק שבסוריה, כדי להתעלות בתורה באחת הישיבות המפורסמות. באותה עת החלה להפציע שמשו של רבי יצחק לוריא אשכנזי, הידוע בכינויו האר"י הקדוש. בעודו צדיק נסתר במצרים נגלה אליו אליהו הנביא ואמר לו: "דע כי קרוב זמנך להיפטר מן העולם, ומטרת בואך לעולם תושלם רק כאשר תעביר את סודות לימודך לרבי חיים ויטאל. עליך לעלות לארץ-ישראל, שם תפגוש את רבי חיים בעיר צפת, והוא יפרסם את שיטתך בעולם". בן שלושים וחמש היה אז האר"י. אף שלא רצה להתפרסם, נאלץ לעזוב את מצרים ולעלות לארץ-ישראל. בהגיעו לצפת השתדל להצניע את עצמו, ופתח חנות לפרנסתו. אולם כאשר בא ללמוד מפיו של רבי משה קורדובירו, רבה של חברת המקובלים, הכיר הרמ"ק את כוחותיו הרוחניים והחל להכינו להיות ממלא מקומו. במרוצת הזמן נפוצו סיפורים רבים על רוח-הקודש המפעמת בו, וחכמי העיר צפת ידעו כי איש קדוש ומקובל, בעל כוחות מופלאים, יושב בתוכם. לאחר הסתלקות הרמ"ק קיבלו עליהם תלמידיו את האר"י לרבם. ישב האר"י בראש חברת המקובלים ולימד סודות נסתרים, אולם כל אותה עת היה ממתין מתי יבוא אליו התלמיד רבי חיים. ידע האר"י כי רבי חיים שוהה בדמשק, אך הוא לא רצה להזמין אליו. 'על רבי חיים להשתוקק לכך מעצמו', נאמר לו. 'רק כך יהיה זכאי וראוי ללימוד חכמת האמת'. **ההמשך יבוא...**

ע"פ ילקוט יוסף
כרך ד.

פנית ההלכות "דיני יולדת בשבת"

ט. מי שאשתו כרעה ללדת ויש לבעל רכב פרטי, יש אומרים שעדיף להזמין אמבולנס מאשר לקחתה ברכבו הפרטי, אם לא יהיה בדבר עיכוב וסכנה. ואולם באמבולנס שהנהג רושם ומכבה ומדליק את הפנסים שלא לצורך כל כך, יש להעדיף לנסוע ברכב פרטי של ישראל שומר תורה ומצוות שינהג על פי המבואר לעיל. (ילקוט יוסף שבת כרך ד' עמוד רצז)

י. עדיף להזמין אמבולנס מאשר לבקש משכן חילוני שייקח את אשתו הכורעת ללדת ברכבו הפרטי, שהרי אם האמבולנס חוזר למקומו הרי שיש בדבר צורך כלשהוא, ואילו אם הנהג החילוני חוזר למקומו עושה זאת בניגוד להלכה. ופשוט שאם יש שם נהג נוכרי הוא עדיף שייקח את היולדת לבית החולים. (ילקוט יוסף שבת כרך ד' עמוד רצז)

יא. יולדת שאחזזה צירים ונוסעת לבית החולים בשבת, מותר לבעל או לקרוב משפחה להתלוות אליה בנסיעה, אף אם אינה מבקשת בפירוש, מפני שעל ידי כך דעתה מתיישבת עליה. וגם אם נמצא אדם אחר במכונית שיכול לטפל בה במקרה הצורך, אפילו הכי מותר. (ילקוט יוסף שבת כרך ד' עמוד רצט, ותיב)

עלון זה לעילוי נשמת!

ברוך עובדיה בן שרה	יגאל יוכפז בן שושנה
שרה בת סלמה	שלום בן משה
אסתר בת חנה	שלום בן אברהם
ציון עובדיה בן רחל	יחזקאל אליהו בן סמרה
נעמי לקס בת אסתר	יעקב לקס בן אסתר
רחל עובדיה בת אסתר	רבקה בת כאגו וחנניה
שלמה בן אליהו ושרה	אברהם דמתי בן אסתר
חיה שורנזון בן חוה	יוסף צברי בן אהרון

ת. נ. צ. ב. ה.

עורך ומגיש: שלום ע.

המעוניינים לקבל את העלון למייל בתפוצה שבועית:
יש לשלוח הודעה לאימייל: avodat.ase@gmail.com
כמו כן ניתן להוריד את העלון באתרי לדעת, דרשו, ועוד...